

ואפילו אם יודע הוא שאין עוף זה דומה לפרס או לעזניה, אם שמו הוא פרס או עזניה אסור הוא. דחיישנן שמא מין של פרס או עזניה הוא.

אבל אם יש לו עוף הבא בשני סימנין ואינו מכיר אותו, הרי הוא טהור, והוא, בתנאי שיכיר עורב, וידע שאין זה עורב. [שהרי אין שום עוף טמא הבא בשני סימנים אלא עורב, ולכן עוף זה שודאי לו שהוא אינו עורב, מותר].

ופרכינן: וכי רק עורב אסור אף על פי שיש לו שני סימנים, ותו לא?! והלא ישנם עוד עופות הבאים בשני סימנים והם טמאים.

והתניא: נאמר "ואת כל עורב למינו". ודרשינן:

"עורב" הכתוב בפסוק, זה עורב.

"למינו" — רבי אליעזר אומר: להביא את הזרזיר, שגם הוא אסור.

אמרו לו לרבי אליעזר: והלא אנשי כפר תמרתא שביחודה היו אוכלים אותן, את הזרזירין, מפני שיש להן זפק, שהוא סימן טהרה [ואין סימן זה אחד משני הסימנים שבעורב. וכיון שאין לזרזיר אלא שני סימני טהרה ואינו דומה לעורב, לכן מותר הוא. ורבי אליעזר סבר, מפני שרגיל הזרזיר לשכון עם העורבים, נחשב הוא כמינו של העורב].

נמצא, שהסימן הרביעי של הטהרה, שנמצא או בפרס או בעזניה, מוזכר רק פעם אחת בתורה. ואם כן, מהו דתימא ליליף מיניה לאסור עוף הבא בסימן אחד, שהרי אין אנו יודעים איזה סימן מופיע בתורה רק פעם אחת, ואם כן כל עוף הבא בסימן אחד נלמד לאסור אותו מספק, כי אולי אותו סימן הוא הכתוב רק פעם אחת בתורה. לכן כתב רחמנא נשר, דאסור, ללמד אותנו — נשר, דלית ליה כלל סימן טהרה, הוא דלא תיכול. הא איכא עוף דאית ליה חד סימן טהרה — אכול!

ומקשינן: כיון שאמרת, שאפילו עוף הבא בסימן טהרה אחד כשר הוא, אלא תורין דכתב רחמנא — למה לי? הואיל ולא ילפינן מינייהו שום דין. (105)

ומשנינן: אמר רב עוקבא בר חמא: הא דכתבה התורה תורים, הוא כדי ללמד שהן לבדן כשרין לקרבן ולא עופות אחרים. (106)

אמר רב נחמן:

א-ב & היה בקי בהן — בפרס ועזניה, ובשמותיהן ויודע מי קרוי פרס ועזניה. אם בא לפניו עוף הבא בסימן טהרה אחד ויודע הוא שאינו נקרא לא פרס ולא עזניה, ואינו דומה להן, הרי העוף טהור.

אבל אם לא היה בקי בהן ובשמותיהן, הרי אף על פי שהוא בא בסימן אחד — העוף טמא!

106. ומה שכתב התנא לעיל את ארבעת סימני הטהרה של התורים, זהו לסימן בעלמא, להורות לנו מהן סימני הטהרה שבהם שונים התורים מהנשר, שאין לו שום סימן טהרה.

105. ולהתיר תורים באכילה לא איצטריך קרא, שהרי אפילו עוף הבא בסימן אחד מותר באכילה.

בישוב. וכיון שאינן שכיחין בישוב, אם מצא בישוב עוף הבא בסימן אחד ואינו דורס, הרי הוא מותר באכילה.

אמר רב יהודה: עוף המפרט המגרד כשר הוא לטהרת מצורע, לפי שהוא צפור האמור בתורה, כדכתיב "ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות", וזו היא סנונית לבנה, שנחלקו בה לעיל רבי אליעזר וחכמים [ורב יהודה סבירא ליה כדעת חכמים, המטהרים את הסנונית הלבנה].

אמר אמימר: בחיורא כרסה, בסנונית כזו שכרסה לבנה, כולי עלמא לא פליגי, אף רבי אליעזר מודה דשריא!

כי פליגי רבי אליעזר וחכמים, בדירוקא כרסה, כשכרסה ירוקה. רבי אליעזר אפר, וחכמים שרו.

והלכתא כרבי אליעזר שהיא אסורה. [ופליגי על רב יהודה שהכשיר אותה לטהרת מצורע, דרב יהודה סבירא ליה כחכמים שהיא טהורה, דלטהרת מצורע בעינן צפרים טהורות].

מר זוטרא מתני הכי את דברי אמימר: בדירוקא כרסה — כולי עלמא לא פליגי דאפיר. ואפילו חכמים אוסרים.

כי פליגי רבי אליעזר ורבנן בדחירורא כרסה. רבי אליעזר אסר ורבנן שרו. והלכתא כרבנן דשרי.

והוינן בה: בשלמא למאן דאמר [מר זוטרא] בחיורא כרסה פליגי רבי אליעזר ורבנן, היינו דקתני לעיל בבביתא, "למינו" זו היא סנונית לבנה, שרבי אליעזר מרבה, שסנונית לבנה דינה כעורב.

אמר להם: אף הן עתידין ליתן את הדין על כך שאכלו את הזרזיר.

דבר אחר: "למינהו", להביא סנונית לבנה שהיא דומה לעורב, דברי רבי אליעזר.

אמרו לו: והלא אנשי גליל העליון אוכלים אותו מפני שקרקבנו נקלף.

אמר להם: אף הן עתידין ליתן את הדין על כך שאכלו את הסנונית הלבנה!

ואם כן, מצינו עוד עופות הבאים בשני סימנים והם טמאים, וגם אותם צריך להכיר!?

ומשנינן: אלא, היכן אמר רב נחמן שעוף הבא בשני סימנין טהור? בזמן שיכיר עורב וכל מין עורב. וכאשר הוא יודע שעוף זה אינו עורב ולא מין עורב, מותר הוא באכילה.

אמר אמימר: הלכתא — עוף הבא בסימן אחד של טהרה הרי הוא טהור, ואפילו שאינו בקי לא בהן ולא בשמותיהן, של הפרס והעזניה, והוא — דלא דריב, כל כמה שלא ראינו אותו דורס [עוף הנותן רגלו על האוכל בשעת האכילה כדי שלא יגוד ולא יעלה כולו לפיו, זהו עוף הדורס].

אמר ליה רב אשי לאמימר: הא דרב נחמן, שאמר בעינן שיכיר בו שאינו לא פרס ולא עזניה, מאי? האם אתה חולק על דברי רב נחמן או לא?

אמר ליה: לא שמייע לוי כלומר, לא סבירא לוי! שאני חולק עליו. כי מאי איבא למיחש אם אינו מכיר את העוף? הרי רק משום שמא עוף זה הוא פרס או עזניה. הני ליתנהו

ונופלים מפיהם לכלי, והרי הן כמי שנעשה בהן מלאכה, וקיימא לן שמלאכה פוסלת במי חטאת.

חויץ מן היונה, שאינה פוסלת את מי החטאת בשתיה, **מפני שמוצצת** היא את המים, ואין המים נופלים מפיה. ובמי חטאת שנשאר בכלי לא נעשתה מלאכה.

ואם איתא דתסיל דינו כיונה, **ליתני** במשנה **חויץ מיונה ותסיל**, שאינן פוסלות את המי חטאת, שהרי גם תסיל מוצץ מהמים כמו יונה.

ומשנינן: **אמר רבי זירא**: זה, תסיל, מוצץ את המים ומקיא אותם, ולכן מי החטאת פסולים, מפני הקיא המעורב בהם או מפני שנעשו במי חטאת מלאכה. וזה, היונה, מוצץ ואינו מקיא, ולכן מי החטאת שהוא שותה מהם כשרים. (107)

אמר רב יהודה: הני כופשני צוצייני, תורים הנקראין תורי צוצייני על שם מקומם, כשרים לגבי מזבח, להקרב כדין תורים. והן הן תורין של רחבה, שהוזכרו לעיל שהם כשרים.

מיתיבי: כתיב בפרשת פרה אדומה "ולקח הכהן עץ ארז ואזוב". ודרשינן: "אזוב" הנקרא "אזוב" גרידא, ולא אזוב הנקרא "אזוב יוך", ולא "אזוב כחליל", ולא "אזוב רומי", ולא "אזוב מדבריי", ולא כל אזוב שיש לו שם לווי, שלכל אלו יש שם לוואי, ואין זה האזוב שהתורה דברה עליו.

ומוכח כי שם לוואי פוסל, ואם כן קשה על

אלא, למאן דאמר [לישנא קמא דאמימר] **בדירוקא** כרסה פליגי רבי אליעזר ורבנן, **מאי** "זו היא סנונית לבנה" דקתני? והלא אין זו סנונית לבנה, אלא ירוקה.

ומשנינן: הא דקתני בברייתא סנונית לבנה, **לאפוקי** סנונית דבתי, הגדלה ודרה בקירות הבתים, **דאוכמת**, שחורה היא, וביחס לשחורה נקראת הירוקה לבנה.

בקרבות העוף נאמר "מן התורים ומן בני היונה" ודרשו חכמים מכאן שהתורים אינם כשרים לקרבן אלא כשהם גדולים, והיונים אינם כשרים לקרבן אלא כשהם קטנים, שנקראים אז "בני יונה".

אמר רחבה אמר רבי יהודה: תסיל, שהוא מין יונה, פסול הוא להקרב אס בא להביאו משזוקין משום "תורין", דאינו מין של תורים.

וכשר הוא להביאו בקטנותו לקרבן משום "בני יונה".

דאציפי, מין תורים, ותורין של רחבה — כשרין הן, בזקנותם להביאן משום תורין, ופסולין הן בקטנותן אם בא להביאן משום בני יונה, לפי שמין תורים הן.

מתיב רב דניאל בר רב קטינא מהא דשנינו במשנה במסכת פרה [ט ג]: **כל העופות**

פוסלין מי חטאת, אם שתו מהם, מפני שאינם מוצצין את המים, אלא לאחר שקולטין הם את המים לתוך המקור שלהם, מגביהין הם את פיהם, והמים חוזרים

ב-ב